

DOLENSKI LIST

Glasilno Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

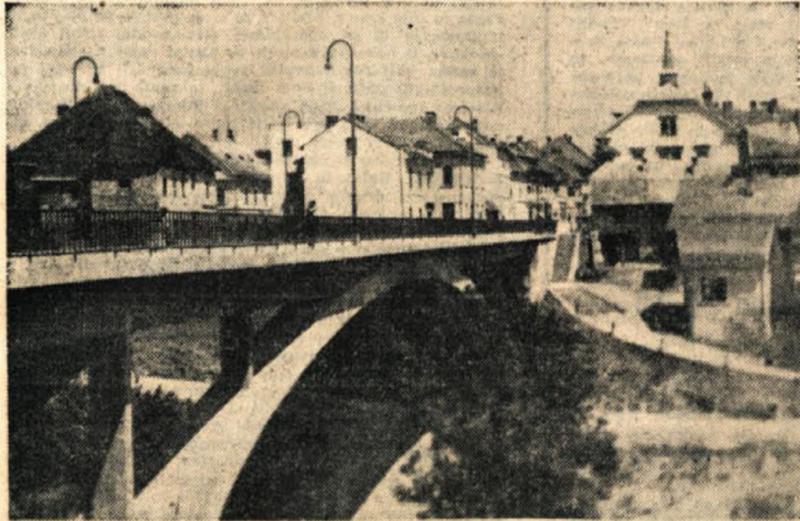
Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za izposredovanje 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 7 (361)

Leto VIII.

NOVO MESTO, 14. FEBRUARJA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

»... Včasih smo Slovenci sami sebe imenovali narod — hlapcev. Osvobodilna borba nas je preoblikovala v narod — borcev. V sedanjem razdobju osvobodilnega boja rastemo hkrati kot — državni narod, ki gradi svojo ožjo slovensko in skupno jugoslovansko narodno oblast v nerazdružljivi povezanosti z enako državnimi narodi — federativne, bratske in prav zato močne Jugoslavije.

To poslednje dejstvo se je kar najpristneje zrcalilo na prvem zasedanju — prvega slovenskega parlamenta.

BORIS KIDRIČ 19. januarja 1944 na I. zasedanju SNOS v Črnomlju.

Spominu velikega Prešerna

Sto in osmo obletnico smrti velikega pesnika in genija slovenskega naroda dr. Franceta Prešerna smo počastili na Dolenjskem s številnimi proslavami v vseh šolah. Svobode in prosvetna društva so pripravila vrsto akademij in proslav, na katerih so govorniki slavili spomin moža, katerega svoboden duh in v vsaki umetniški preliča slovenska beseda sta narduševala naše prednike, nas in vse, ki bodo ta namni gradili našo kulturo. V Novem mestu je PD Dušan Jereb priredilo v počastitev pesnikovega spomina v sredo 6. februarja instrumentalno-vokalni koncert. Udeležili so se ga predstavniki OLO in Oblo Novo mesto, člani OK in Obč. komiteja ZKS, okrajnega in občinskega odbora SZDL, predstavniki garnizije JLA, številnih javnih ustanov in delovnih kolektivov poleg lepega števila meščanov in mladine. V uvodu je govoril o Prešernu, velikanu slovenske misli, naprednjaku in umetniku, slavist prof. Milan Dodic in v klenem govoru prikazal genija, njegov čas in umetniško ustvarjanje, ki bo imelo nemaljši pomen za

slovensko kulturo. Moški pevski zbor društva je nato pod vodstvom Toneta Marklja zelo ubrano zapel šest pesmi, med njimi pet novo nastudiranih, orkester, pomnožen z nekaterimi godbeniki vojaške godbe, je pa pod taktirko Ine Mitaka zaigral odlomke iz treh del.

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu je 6.

februarja odprla v avli svoje stavbe izbor Prešerniane z nadse zanimivimi starimi in novimi tiskali Prešernovih del; razstava, katere opred topla priporočamo, bo odprta do vključno 17. februarja. Hkrati je bila v veči študijske knjižnice odprta razstava del akademskega slikarja Vladimirja Lamuta, ki bo odprta do 1. julija.

Izdatna mednarodna pomoč RK

Okrajni odbor RK je prek Glavnega odbora RKS prejel znatne količine živil za šolske mišične kuhinje. Skupno je letos prejel že pet vagonov hrane: mleka v prahu, masla, sira, riža, koruzne moke, sedaj pa pričakuje še vagon bele moke.

Pred dnevi je dobil okrajni odbor RK obvestilo, da je za socialno ogrožene osebe v našem okraju dodeljenih 983 Carre paketov. Okrajni odbor RK bo pakete porazdelil upravljavcem prek občinskih in krajevnih odborov RK. Dobili jih bodo najpotrebnejši socialno ogroženi vojaški invalidi, starši, vdove in otroci padlih borcev, gluhi, slepi in tuberkulozni bolniki, družine z večjim številom otrok in posamezniki. Krajevni in občinski odbori RK morajo poslati okrajnemu odboru poimenojene sezname takih upravljavčencev po navodilih, ki so jih prejeli.

Vsa ta živila prejema RK od mednarodne pomoči RK. Okrajni

odbor RK ponovno prosi za pomoč vse občinske organe, da bodo hrano dobili res socialno najbolj ogroženi, ki so upravičeni do teh paketov, prav tako pa tudi do podjetja, zadruga in organizacije pomagajo pri dostavi teh paketov upravljavcem, ker je to združeno z znanimi stroški, za katerih kritje pa RK nima potrebnega denarja.

Jutri bo 11. seja OLO Novo mesto

11. redna skupna seja obeh zborov OLO Novo mesto je sklicana za jutri, 15. februar dopoldne ob 9.30 uri v dvorani Doma ljudske prosvete.

Na dnevnem redu so poročila sveta za šolstvo, sveta za kulturo in prosveto, sveta za telesno vzgojo, komisije za gospodarstvo, komisije za prošnje in prilože, komisije za predpise in organizacijska vprašanja ter komisije za volitve in imenovanja.

ZA NOVE USPEHE OBČINE ČRNOMELJ

Ob četrtem praznovanju občinskega praznika Črnomlja

Občani Črnomlja praznujejo 19. februarja četrty svoj občinski praznik. Ta dan nas spominja na I. zasedanje Slovenskega narodnosvobodilnega sveta, ki je bilo leta 1944 v Črnomlju v sedanjem Prosvetnem domu.

V gospodarskem pogledu izrazito zaostala Bela krajina, katere pretežni del področja zajema črnomeljska občina, je bila v času NOB večji del osvobodeno ozemlje slovenskih partizanskih enot in sleherni se ne povsem porušena streha je nudila zatočišče in hrano slehernemu junaku — partizanu. In iz te junakiške borbe na življenje in smrt je izšla Bela krajina močno porušena in izčrpana.

Naši ljudje pa s krvavo pridobljeno svobodo niso prenehali z borbo z nezmanjšano silo so se spoprijeli na drugem bojišču — s gospodarsko in kulturno-prosvetno zaostalostjo. Ta borba je že obrodila bogate sadove in je vsestranska, deloma večji, deloma v manjši meri, preoblikovala Belo krajino na vseh področjih naše dejavnosti.

Skop pregled gospodarskega razvoja in dejavnosti v občini Črnomelj nam pokaže naslednjo sliko:

Na sorazmerno obsežnem področju — saj spada Črnomeljska občina s svojo skupno površino 29.314 hektarov med srednje velike občine — se bavi prebivalstvo pretežno s poljedelstvom (65 odstotkov). Na eno kmečko gospodarstvo odpade nekako 13 hektarov skupne površine in od tega 2,8 hektara obdelovalne zemlje ali na enega kmečkega prebivalca 0,73 hektara, pri čemer so upoštevane njive, vrtovi, sadovnjaki, travniki in vinogradi. Iz tega je razvidno, da je zemlja zelo razdrobljena in da na malih površinah živi sorazmerno veliko število ljudi. Posledica tega je, da kmetijsko proizvajajo bore malo za trg. Ljudska oblast je v precejšnji meri poskrbela za dvig iz nekdajne zaostalosti. Zgrajeni so bili novi vodnjaki in kmetje so prejeli izdatno pomoč za razne male sanacije.

Bistveno spremembo pa zaznamujemo glede razvoja industrije. Pred vojno sta bili na področju občine Črnomelj dve podjetji industrijskega značaja: Rudnik Kanžarica in Belokranjska železovarna. Obe podjetji sta delali v skromnem obsegu in sta zapo-

sjevali skupno le okoli 80 delavcev, kar ni predstavljalo niti en odstotek prebivalstva. Danes je na območju občine sedem industrijskih podjetij, od katerih so skoraj vsa še v izgradnji in zato še ne dajejo skupnosti tistega dohodka, ki se ga pričakuje po dogradnji ter razvijanju polne kapacitete. Vsa industrija zaposluje že

okoli 1.050 delavcev in uslužbencev, kar znaša nad 8 odstotkov vsega prebivalstva občine.

Največje industrijsko podjetje v občini je še vedno Rudnik rjavega premoga Kanžarica, ki iz leta v leto dviga svojo proizvodnjo. Od najvišje proizvodnje proizvodnje 14.900 ton, ki je bila dosežena leta 1940, se je ta dvignila leta 1956 na 32.270 ton. Zaradi bogatih rezerv ima rudnik ugodno perspektivo za povečanje kapacitete proizvodnje in se obeta, da se bo v prihodnjem letu proizvodnja premoga podvojila.

Zelo lepo se je razvila tudi Belokranjska železovarna, ki (Nadaljevanje na 3. strani)

po potekajo. Zlasti so se postavili člani SZDL v Slovenski vasi, kjer je vaški odbor z upravičeno samozavestjo napovedal tekmovalno ostalim vaškim odborom v občini, saj je bil že doslej med najdelavnejšimi. Vaške organizacije SZDL so pravno spoznale, da na sestankih lahko obravnavajo poleg političnih tudi pretežno gospodarska vprašanja. Zato delajo organizacije SZDL z roko v roki s kmetijsko zadrugo. V vrste Socialistične zveze bodo povabili še nove člane in sestavili enoletni delovni načrt.

V nekronični občini vaški odbori SZDL temeljito pripravljajo občne zbornice in volitve. Poročila za zbornice in načrti, ki bodo predloženi zborom za bodoče leto, morajo biti skrbno sestavljeni. Zajeti bodo vse, kar zadeva gospodarski in kulturni napredek vasi. Volitve bodo zaključili do 17. februarja.

V Semlju so se posvetovale na okoliščini volitvah poleg članov obč. odbora SZDL tudi sekretarji 7 osnovnih organizacij SZDL. Volitve bodo zaključili do 24. februarja, člani obč. odbora bodo pa pomagali vodstvom osnovnih organizacij pri sestavljanju poročil in delovnih načrtov za 1957. Posebno so podčrtali, da je v občini potrebno temeljite sodevanje med drugimi in ostalimi organizacijami ter Socialistično zvezo. Precej so razpravljali tudi o pionirski organizaciji in važnem pomenu dela z mladino, ki ga je preradi zapostavljamo.

V Žužemberku občini so na skoraj vseh dosedanjih predvolilnih zborovanjih ugotovili, da so pozabili na vključevanje mladine v vrste SZDL. Sploh se je odbor vprašanje razširitev članstva premalo posvetil; posledica — le 27 odstotkov volilnih upravljavčencev v občini v vrstah SZDL. V vasi Reber so imeli pred leti nad 100 članov, danes le še 13. Tudi v Budgani vasi so se precej ohladili od časa, ko jim je skupnost pomagala napeljati elektriko. Na sestankih so ljudje razpravljali zlasti o komunalnih delih, čeprav mnogi še vedno pričakujejo od vsake organizacije le materialne pomoči, vse pre malo pa členijo moč in pomoč, ki bi jo

lahko dobra organizacija nudila svojemu članstvu. Iz vrst Socialistične zveze naj prihajajo pobude za zdrav napredek in vsestransko gospodarsko in ostalo dvigovanje še vedno nerazvitih krajev!

Volitve v občini so na zadnji skupni seji obč. komiteja ZKS in odbora SZDL temeljito pretresli dosedanje delo obeh organizacij. Ugotovili so, da osnovne organizacije SZDL še niso zadosti razgibale ljudi v mestu in na vasi, da so jim danes premalo pobude in zato niso znale dovolj koristno in uspešno povezati njihovega dela. Le preradi se zgotdi, da so člani LZMS, gasilci, razna društva, Zveza žena pa tudi ZB prepuščeni sami sebi, dobri volji ali delavnosti posameznika, ni pa čutili skrbne roke organizacije, ki bi vse to usmerjala, pomagala in združevala. Manjka tudi resnosti, saj n. pr. na Božakovem niso imeli niti spiska članstva SZDL, članarice pa seveda še manj. Izmed 18 osnovnih organizacij LZMS je delavnih le 10, ostalih šest pa spi. Ni seveda povsod tako, saj so na Grabrovcu, Lokvici, v Trnovcu in drugod zlasti lani ime, li na desetine in desetine vaških sestankov, ki bi po poleg sklepov o prostovoljnem delu za vodovod in pod, lahko dobili vse globlje vsebine.

Zato so v Metliki sklenili, da bodo povečali vrste SZDL v mestu in v vasi. V odbore bodo izvolili tovariše in tovariške, ki niso preveč zaposleni z drugim delom, da se bodo lahko posvetili našim Socialističnim zvezam. Na vseh sestankih pripravljajo tudi o gospodarskih vprašanjih vasi, najbolj pa teko pripravijo za volitve v Dobravicah. Tudi v Metliki bodo volitve v nedeljo 24. februarja.

Moč in pomoč

Socialistične zveze delovnega ljudstva na vasi in v mestu je predvsem odvisna od delavnosti in pobud odborov in vsega članstva

VREME

ZA ČAS OD 15. DO 24. FEBR.

Prevladovalo bo sulco, večernoma jasno vreme, le ob koncu tega ali v začetku prihodnjega tedna manjše padavine. Temperatura bo padla.

Popravimo zamujeno!

Letos bo III. kongres Zveze borcev NOV. Datum kongresa še ni določen, toda organizacije ZB so sprejele velike naloge, ki jih bodo izvršile v pripravah na kongres. Te priprave so zelo razgibale delo v vseh organizacijah, in lahko trdimo, da je ZB med najdelavnejšimi organizacijami.

2068 padlih borcev, 2276 žrtev nasilja

Ena osnovnih nalog organizacij ZB je točen pregled nad vsemi otroki padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, skrb za te otroke, dalje ugotovitev, koliko borcev je dalo življenja in koliko ljudi je pobij okupator s pomočjo domačih izdajalcev in pomočnikov, ter pregled, kako žive družine borcev. Druga naloga ZB je pa zbiranje zgodovinskega gradiva, skrb za postavitev spomenikov in podobne naloge. V predkongresnem delu so organizacije prevzele še naloge, da bodo zaključile s sprejemom članstva.

Občinske organizacije ZB so s pomočjo krajevnih organizacij zbrale podatke o žrtvah v NOB. Tako je iz našega okraja 2.068 partizanskih borcev dalo življenje v borbi z okupatorjem in domačimi izdajalci, žrtev fašističnega nasilja pa je bilo 2.276.

Kdo bo dobil nagrado okrajnega odbora Zveze borcev?

Na posvetovanju predstavnikov občinskih odborov ZB in okrajnega odbora ZB v Novem mestu so prejšnji mesec sprejeli napoved občinskega odbora ZB Trebnje na tekmovalno v uresničevju gornjih nalog. Okrajni odbor ZB je za najboljši tri organizacije trzpisal nagrade: 60.000 din, 40.000 din in 20.000 din. Naloge, ki jih bodo opravili v času tekmoovanja, so:

Do 15. februarja morajo biti končani občni zbori krajevnih organizacij; do 15. marca pa občni zbori občinskih organizacij. Na teh bodo volili tudi delegate za kongres — vsaka občina enega delegata, le v občini Črnomelj volijo dva, v občini Novo mesto pa 6 delegatov. Do 15. marca bodo tudi zaključili sprejem članov. Pravkar končajo organizacije tudi življenjske partizanskih družin. To je veliko delo. Razen v no-

tekmovalne organizacije Zveze borcev je še bolj razgibalo že tako delavne vrste nekdanjih partizanov, aktivistov in graditeljev naše države iz let NOB

Skupno je torej naš okraj dal življenjske pogoje in neoddvisnost 4.344 človeških življenj!

Vsi, ki imajo pogoje, naj bodo v ZB!

Vprašanje vključevanja v organizacijo ZB vseh, ki imajo za to pogoje, je stvar, ki se vleče že dolga leta. S tem je treba res že kontakti. Pri tem moramo poručiti, da smo bili v našem okraju glede sprejemanja in ocenjevanja posameznikov, ali

spada ali ne spada v organizacijo, mnogo prestrogi in prezoki. To poudarjajo tudi na okrajnem odboru ZB. Če pogledamo samo Belo krajino ali vasi pod Gorjanci in drugod, bi pravzaprav težko našli družino, ki ni sodelovala s partizani ali jim pomagala tako ali drugače. Sedaj je še čas, da te stvari popravimo in vključimo v vrste ZB vse, za narodnosvobodilni boj zaslužne ljudi. Smatramo, da je zato sklep, da bodo v tem času sprejeli v vrste ZB vse ljudi, zelo važna. V občini Črnomelj menijo, da bodo vključili še 1.500 članov, v občini Metlika nad 500, dokaj pa tudi v nekaterih drugih občinah.

Po vseh teh nalogah tekmujejo občinski odbori ZB v okraju. V tekmovalne spada tudi redno poročanje do določenega roka, ker mora okrajni odbor prav tako poročati Glavnemu odboru. Kdo bo prvi v tem tekmovalju, je težko reči. Najboljše upe imajo sedaj občine Trebnje, Črnomelj, Metlika in Žužemberk, a tudi drugod so krepko prišli za delo, zlasti v občini Kostanjevica-Podbočje. V znamenju priprav na kongres bodo tako organizacije ZB opravile veliko in odgovorno delo, zato zaslužijo pri tem vse pomoči ostalih organizacij, zlasti ZK in Socialistične zveze.

Učenci kmetijsko-gospodarske šole v Stopičah; dekleta so prejšnji teden že zaključila gospodarski del pouka, o čemer preberite kaj več na 3. strani današnje številke

Kako si uredim kmetijo 3

Lovski ples, prijetna družabna prireditev

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED Razmišljanje

Pri postavljanju gnojilnega načrta moramo ugotoviti obsejajočo količino humusa v zemlji; kot smo že omenili, znaša potrebna količina od 4 do 6 odstotka.

Ing. Rado Linzner:

kov, ki jih pomnožimo z 0,4. Površino pod sadovnjakom množimo z 0,7. Mišljen je travniški nasad — plantažni nasad — ki ga obdelujemo in gnojimo s hlevskim gnojem z 1,5, v kolikor uporabljamo tehniko zastiranja tal, pa z 1. V našem primeru gre za travniški nasad, zato pomnožimo našo površino, to je 1,2 ha z 0,7 in dobimo 0,84 ha.

Potreba gnoja znaša na našem posestvu, če vzamemo za primer, da prevladuje na posestvu ilovnatopeščena zemlja kot sledi:

njive 5 ha, detelje — 1 ha, ostane 4 ha x 130 = 520 q; vinograd: 0,4 ha x 15 = 6,0 ha x 130 = 78 q; travniki: 2,4 ha x 0,4 = 0,96 ha x 130 = 124 q; sadovnjak: 1,20 ha x 0,7 = 0,84 x 130 = 109 q. Skupna potreba gnoja je torej 831 q.

Potreba po gnoju odloča razmerje med živalsko in rastlinsko proizvodnjo

V kolikor imamo površine kjer prevladujejo različne vrste zemlje, lahko računamo za vsako vrsto zemlje in rastlino posebej potrebo po gnoju, kar ni prav nič težko po že napisani tabeli.

Na osnovi potrebe po gnoju, kar nam zopet zravnava količino humusa, določimo številčno stanje živine, upoštevajoč dve izredno važni pravili, da je količina gnoja odvisna:

- 1. od prehrane živine in 2. od količine razpoložljive stelje.

Usodna napaka naših kmetij je, da rede živino samo zaradi gnoja

Gospodarsko je, da redimo samo dobro možno ali potovno živino, ki da mnogo mleka ali hitro prirašča — le takšna živina krmno dobro izkoristi. Na glavo odraslega goveda, 500 kilogramov teže, lahko pridelamo 80 do 180 q gnoja. To je odvisno samo od stelje in poizre krmne, ker se okrog 40 odstotkov celokupne poizre suhe snovi vrača v gnoj. Torej lahko z manjšim številom živali pridelamo gnoja kolikor potrebujemo.

Izračunali smo, da potrebujemo na našem posestvu 831 q gnoja. Če vzamemo, da pridobimo na 1 odraslo živinico (500 kilogramov) 100 q gnoja, bomo potrebovali torej 8 od-

raslih goved, da bo gnoja na posestvu dovolj. Ta gnoj je namenjen vsem površinam, tudi travnikom.

Količina gnoja, ki ga bomo pridelali, lahko izračunamo tudi po formuli (X kg suhe snovi + kg stelje) x 4 x 0,7.

To formulo si raztolmačimo tako: v gnoj se povrne 40 odstotkov suhe snovi; to je v formuli označeno z X kg suhe snovi. Kadar govedu damo 10 kilogramov sena, to je okoli 8,5 kg suhe snovi, gre 40 odstotkov od tega v gnoj — to je okrog 3,4 kilograma, kar opišemo v formuli. Temu pristoje količino stelje in oboje pomnožimo s 4. (1 kg slame ima 85 odstotkov suhe snovi, ki vpije okrog 10 odstotkov suhe snovi gnojnice, to je 1 kg slame da 1 kg suhe snovi v gnoj. Zaradi vlage se teža širikrat poveča, zato množimo s 4). Da pridemo do skoraj točne količine gnoja, pomnožimo še vse z 0,7. Tako dobimo dnevno količino gnoja, ki jo moramo pridelati.

V soboto zvečer so priredili novomeški lovci v vseh prostornih Doma JLA lovski ples, ki je odlično uspel. Udeležilo se ga je kakšnih 400 ljudi; med njimi smo opazili tudi dr. Jožeta Benigerja predsednika republiške Lovske zveze LRS, predsednika okr. odbora SZDL Jožeta Boršnarja in predsednika OLO Novo mesto Franca Pirkočiča s soproga, urednika »Lovca« Ceneta Kranjca, več drugih funkcionarjev Lovske zveze in množico zadovoljnih Novomeščanov. Treba je pohvaliti organizacijske sposobnosti naših lovcev, ki so se tokrat pokazali, da nimajo otelega pogleda samo na lov! Izredno okusno dekoracijo glavne dvorane in ostalih prostorov so poživljali predvsem nagajane divje živali in trofeje uplenjenih parkljarjev. Za ples, srečeval, nageljčke in ostalo je bilo poskrbljeno; navdušeni pesniki so celo ugotovili, da je dalaj mali orkester v baru ogneviteljske glasbo kot v zgornji dvorani. Bodi kakorkoli, prva večja družabna prireditev v tej zimi je lepo uspela.

Predavanje o plačnem sistemu

V petek popoldne 2. februarja je predaval v dvorani doma JLA v Novem mestu o delitvi dobička in plačnem sistemu v podjetjih profesor inženir Dular iz Ljubljane. Na predavanju so bili povabljene predstavniki podjetij in ljudskih odborov iz vsega okraja, ki so napolnili prostorno dvorano. Predavatelj je v uvodu razložil, kaj pomenuje pod imenom dohodek, na kaj in kako se deli. Nato se je dotaknil sedanjega plačnega sistema in njegovih pomanjkljivosti. Ponekod izvajanih bi moral biti nov plačni sistem bistveno drugačen. Predvsem bi morali imeti kolektivni več pravice pri odločitvi o porabi dohodka. Izhodišče za določanje družbenih obveznosti bi moralo biti enako za vsa podjetja z nekimi pogoji. Kolektivni naj sam povsem prosto določa tarifne postavke za posamezna delovna mesta po strokovni ugotovitvi potreb delovnih mest. Kolektivni bi moralo biti prav tako pravičnejše razpolaganje z amortizacijskimi in drugimi skladi.

Družbene obveznosti bi morale biti znane vnaprej, predpisi pa v veljavi del časa in ne samo za eno leto. Predavatelj je zlasti poudaril, da mora biti plačni sistem tak, da ga razume vsak delavec. Osnovno merilo za nagajevanje mora biti storilnost. V celotnem gospodarstvu je treba pustiti delovanje ekonomskih zakonov. Skratka, nov sistem mora dati več ekonomskih pravic delovni kolektivni in pri gospodarstvu v podjetjih zmanjšati pravice centralnih administrativnih organov ter prenesti te pravice na organe delavskega samoupravljanja v podjetjih.

Zanimanje za zbere volivcev v Novem mestu

Pretekli teden so bili za prebivalce Novega mesta sklicani zbori volivcev, na katerih so odborniki ObLO poročali o številnih vprašanih s področja stanovanjske graditve v mestu, o mejnem vodovodu in nabirih za komunalna dela v 1957. Razen na 3. terenu, kjer so zbor preložili, je bila drugod udeležba zelo velika, zanimanje za poročila pa prav živo. Volivci so podprli zamisli in pubude ObLO z dobrimi predlogi, o katerih bomo prihodnje obširne poročali.

»KOVINAR« avtomobilna in ključavničarska delavnica ČRNOMEL Zadružna cesta 18.

Izvršuje vsa popravila motornih vozil; osebnih, tovornih in specialnih motorjev in gasilskih motorjev in gasilskih avtomobilov, stabilnih brizgal, vsa strojna ključavničarska dela, kompresorje, drobilce, milne in drugo. — Izdeluje gumolosti, vozove različnih nosilnosti, zadržljive štedilnike, stopničaste in balkonske ograje ter vsa v to stroko spadajoča popravila. Cene konkurenčne. Za občinski praznik čestitamo vsem prebivalcem črnomeljske občine!

Sindikatu ne, cirkusu pa...

Menda je malokdo na Dolenjskem, ki ne pozna nekdanje kočevske vasi Črmošnjice nad Semčtem. Posebno partizanom je bila ta vas dobro poznana, saj je bila za časa NOB zelo pomembna točka za partizane. Tukaj so delovale mnoge partizanske delavnice, osnovano je bilo lutkovno gledališče in nekaj časa je imel tu sedež Glavni štab NOV in POS ter več odsekov tega štaba. Toda, kakor dobro je bila vas takrat poznana, se nam zdaj zdaj puza zabljen. Le malokdaj se tu ustavi kakšen tujec ali znanec, še bolj redko pa imamo kulturne prireditve. Ker je vas precej oddaljena od drugih večjih krajev in prometnih zvez, si ljudje zelo želijo, da bi uvedli tedensko avtobusno progo. Kakor smo že omenili, nas le redkokdaj kdo obišče in celo potujejo k njemu iz Novega mesta, še nas ne umilje več. Zadnje predstavo pri nas je imel junja lani. Mišljimo pa, da bi zaslužili, da bi nas obiskal vsaj vsak mesec enkrat kot nekatere druge bolj oddaljene kraje. Glede kulturnih prireditev smo prepuščeni sami sebi. Imamo tudi oder v gasilskem domu, drugih stvari za izvajanje kulturnih prireditev pa ne.

Kljub temu se člani tukajšnje gasilske kulture — prosvetnega društva in člani sindikata trudijo, da bi vsaj za večje praznike priredili kulturne prireditve. Za novo leto je sindikat na področju kmetijskega posestva pripravila kratak spored, s katerim bi razveselili ljudi na Silvestrovo. Prireditev naj bi bila v gasilskem domu, ker na drugie prostora, poveljnik gasilskega društva tov. Lipar pa je to preprečil. — ni hotel dati ključev in je celo grozil s prijavo na LM in drugim ukrepim, če bi se kdo drnil tii v dom. Kljub temu je bilo silvestrovanje, toda sporeda nismo mogli izvesti.

Pomlad se bliža — jajca po 15...

Zivahni živalski trg v Novem mestu 11. februarja in precej zelenjave, ki jo je bilo dobiti, kaže, da se zima umika prahačoči pomladi. Tudi cene so bile temu primerne: jajca so bila še po 13 dinarjev, krožnik regrata, motovilca ali radiča 20 din, jabolka po 35 do 40 din kilogram, škod-

delica smetane 50 din, kolobar masla 140 din, krožnik kisle repe in zelja 20 din. Tudi teoha in mačice je bilo precej — 10 din so zahtevali za šopek. Kaže, da se okrasnih predmetov v Novem mestu precej proda, ker so prodajalci let-let začeli stalno hoditi na novomeški trg. Cene mesa so neizpremenjene: svinjina 280 din, teletina 250 din, govodina pa 180 in 230 din za kilogram.

VEČ KUPCEV — VIŠJE CENE

Na živalski semenj so v ponedeljek pripeljali kmetije 520 prašnikov, starih od 6 do 12 tednov. Prodali so jih 432, cene so pa poskočile — repi so šli v denar po 4000 do 5500 dinarjev, prav lepi plemenčki tudi po 6 tisočakov. Kupcev je bilo tokrat precej več kakor zadnje tedne. Predvsem so prišli s kočevske strani, z Nornjanjke in temošnje okolice. Ra

Milan Regvat, predsednik okrajnega sodišča v Novem mestu: Pregled dela okrajnega sodišča v Novem mestu od leta 1946 do konca leta 1955 in posebej v letu 1956

V stvarno pristojnost okrajnega sodišča spadajo tudi lažji primeri takozvanega gospodarskega kriminala, ko storilci v raznih oblikah in načinih s svojimi dejanji škodujejo našemu socialističnemu gospodarstvu. To vrsto kriminalne dejavnosti odkrivajo organi TNZ, tržni inspektorji in revizorska služba. Poudarjam pa, da je bilo v letu 1956 obravnanih teh kaznivih dejanj manj kot prejšnja leta. Pred okrajnim sodiščem so bili obravnani primeri lažjih ponebevr, neupravičene uporabe družbene imovine, nevestnega gospodarskega poslovanja, že omenjena nedovoljena trgovina in drugo. Kljub vni vrnostnih in inspekcijskih organov pri odkrivanju tega kriminala, pa je družbena kontrola po kolektivnih samih še vedno pomanjkljiva, zato sledi odkritja navadno poznno, ko se kriminal že razbohoti. Bil so tudi primeri posredovanja vodilnih oseb gospodarskih organizacij, da se s storilcem miletise postopa, ker se nedomestljiv v podjetju in podobno. Mnogo je bilo primerov, ko ni

Milan Regvat, predsednik novomeškega okrajnega sodišča

so mladoletniki osebe od izpolnjenega 14. do 18. leta starosti. Mladoletnik, ki je dopolnil 14. pa še ne 16 let, je mlajši mladoletnik. Ko pa je izpolnil 16 let starosti, je starejši mladoletnik. Sodišče je imelo opravka le s starejšimi mladoletniki. V teh primerih so sedeli na zatočni klopi mladoletniki, ki so poskušali pobegniti čez državno mejo. Premotilo jih je pripravljenost o dozvedno boljšem življenju v zamejstvu. Ostali mladoletniki so se zagovarjali zaradi imovinskih deliktov in zaradi kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Moralnih deliktov ni bilo. Gre za mladoletnike, ki so zabredli v kriminalni zaradi pomanjkljivega nadzora in vzgoje. Nezainteresiranost roditeljev, kvarni vpliv česte in slaba družba so pogosti vzroki mladinske kriminalitete. Mladinske organizacije bi morale vprašanju vzgoje mladine posvetiti še več pozornosti. Opaziti pa je že bilo uspešno potilčno vzgojnega dela med mladino v mestu in večjih gospodarskih središčih. Ko se mladina rajši vključuje v razne športne organizacije in svoj prosti čas posveti zdravemu razvedrilu, kakor pa uživanju alkoholnih pijač, ki so pogosto vzrok mladinskega kriminala.

Delo civilnega oddelka sodišča je po svoji strukturi najbolj pestro, saj je treba reševati raznovrstne bolj ali manj zapletene stvari v sporih glede preminih in nepremičnih, odškodninskih odgovornosti, zaradi motenja posesti, zaradi služnostnih pravic delovnega razmerja, preživljanja, ugotavljanja očetovstva itd. Spori o ugotavljanju očetovstva so bili najtrije oreh za razpravljajoči senat, ko domnevni nezakonski očetje ne izbirajo ardeitev pri zanikanju. Spričo važnosti teh statusnih pravic določke izbrpo obravnava in izvede vse dokaze, tako predlagane, kakor tudi tiste, ki jih pravihi po uradni dolžnosti, vse zaradi ugotovitve stvarne resnice. V preteklem letu je bilo vloženih veliko zahtevkov na zvišanje preživljanja nezakonskim otrokom.

RAZPIS NATEČAJA ZA PROGRAM PREVENTIVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje natečaj za izdelavo programa preventivne zdravstvene službe v letu 1957 na teritoriju OLO Novo mesto. Finančna sredstva, ki so pri OZSZ določena za preventivno zdravstveno dejavnost, bodo v letu 1957 znašala približno 5.320.000 din. V programu naj bi poleg lastnih zapažanih potreb delovanja na področju preventivne upoštevati tudi izdatke za: a) statistično obdelavo obolenj in nesreč, za posamezne vrste bolezni in nesreč, za posamezno gospodarsko dejavnost, skupino zaposlenih oseb: moški, ženske, mladenjca zaradi neplačevanja prelet živine oseb, ki jo je kdo dolžan preživljati na podlagi pravnomočne odločbe. Najpogostejši so primeri izmikanja plačevanja preživljanje po očetih nezakonskih otrok. Kdor zanemarija to dolžnost, kljub temu da bi to lahko storil, je kazniv po 197. čl. kazenskega zakonika. V letu 1956 je bilo 18 takih primerov. Delo civilnega oddelka sodišča je po svoji strukturi najbolj pestro, saj je treba reševati raznovrstne bolj ali manj zapletene stvari v sporih glede preminih in nepremičnih, odškodninskih odgovornosti, zaradi motenja posesti, zaradi služnostnih pravic delovnega razmerja, preživljanja, ugotavljanja očetovstva itd. Spori o ugotavljanju očetovstva so bili najtrije oreh za razpravljajoči senat, ko domnevni nezakonski očetje ne izbirajo ardeitev pri zanikanju. Spričo važnosti teh statusnih pravic določke izbrpo obravnava in izvede vse dokaze, tako predlagane, kakor tudi tiste, ki jih pravihi po uradni dolžnosti, vse zaradi ugotovitve stvarne resnice. V preteklem letu je bilo vloženih veliko zahtevkov na zvišanje preživljanja nezakonskim otrokom.

ZA NOVE USPEHE OBČINE ČRNOMELJ Kanižarica in njeni rudarji

»Da bi se vsaj stopnic rešili...« želijo prizadevni kanižarski rudarji

(Prenos s 1. strani)
se je združila z bivšo Tovarno udeli v novo podjetje BELT (Belokranjska železolivarna in kovinska tovarna). Tovarna obratuje že v novih objektih, ki pa so še v gradnji ter neopremljeni s strojnimi parkom. To zelo otežkoča normalno razvijanje podjetja v ekonomskem pogledu, čeprav si tovarna s svojimi vedno novimi in kvalitetnimi izdelki utrjuje položaj na trgu.

v izredno hude finančne težave, deloma zaradi objektivnih razlogov, deloma pa zaradi subjektivnih razlogov. Med tem, ko je delavstvo samoupravljanje v ostalih črnomske področjih sorazmerno na višini, je delovni kolektiv BELSAD s svojimi organi samoupravljanja povsem zatajil. Sanacija tovarne je prevzelo podjetje SLOVENIJA - VI-NO, ki bo usposobilo tovarno, da bo odigrala v Beli krajini

tem pa je treba poudariti, da stanje še ni povsem zadovoljivo, zlasti ne, ker se poraja precej problem vajenskega kadra, kajli nekaterim strokam grozi, da jih v bodoče ne bo več. Tega stanja je precej krivo sorazmerno razvito sušmarstvo po vsej občini. V trgovski mreži se je povečala izbira in izboljšala preserba. Seveda pa bo potrebno še precej naporov, da se bo trgovina približala potrošniku, kar bo v pretežni meri odvisno od kolektivov samih. Pri tem ugotavljamo, da družbena kontrola lahko mnogo pripomore s potrošniškimi sveti, ki pa naj bi morali biti seveda aktivni. V trgovini združnega sektorja bo treba izboljšati organizacijo odkupa kmetijskih pridelkov in v zvezi s tem ustati cenovno politiko začet postopoma zniževati.

Tudi v bodoče bo občina povesila vso skrb in pažnjo vase, kjer so še vedno pereče vprašanje male asanacije in občinske ceste. Letos nameravamo nadaljevati z gradnjo črnomskega vodovoda, da bi Črnemelj z okolico čimprej dobil zdravo pitno vodo. Termalno izgradnje je seveda odvisen od višine in roka dodeljenih investicijskih sredstev. Občina je načela tudi smotno reševati vprašanja stanovanjske izgradnje. Iz sredstev občinskega stanovanjskega sklada je bil v preteklem letu dograjen stanovanjski četvrtček, letos pa bodo pripravljene za vselitve stanovanjske stavbe podjetij BELT, BELSADA in Rudnika Kanižarice. V soglasju s sprejetim urbanističnim načrtom bo začel občinski odbor še letos graditi 8-stanovanjsko stavbo, rudnik pa 6-stanovanjsko stavbo v Kanižarici. Glede razvijanja obrti ima občinski odbor v načrtu, da odpre nekaj novih obrtnih delavnic in tako usmeri vajenski kader v stroke, ki so najbolj pereče.

Ing. Branko Peternelj

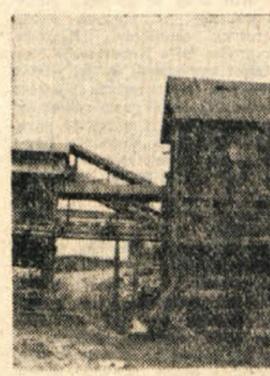
Sto let je letos, od kar so pristen v Kanižarici pri Črnomlju kopali rjavi premog. Čeprav izkoriščanje ni bilo obsežno, so se v teh sto letih zarili globoko v zemljo. Plastj premoga segajo v globino in rudarji gredo za njimi. Pot v globino pa je naporena in utrudljiva, danes bolj kot prej, ker je daljša iz leta v leto. To pa pomeni, da je iz leta v leto več stopnic in klinov, po katerih lezejo rudarji, da pridejo do delovnega mesta in nazaj na površje.

Ta težavna pot rudarjev v jamo in nazaj in prejšnje izvozne naprave za premog, sta največji oviri večjega pridobivanja premoga v Kanižarici. Zato je povsem razumljivo zadovoljstvo rudarjev Kanižarice že samo upanje, da bodo ti dve oviri odpravili v stotem letu obratovanja. Če pa bo to doseženo do rudarskega praznika, to je do 3. julija, potem bo zadovoljstvo še večje in na površje bo prišlo veliko več premoga. Na natečaju odobrena sredstva za dograditev vpadnika bodo zadostovala za odpravo teh dveh ovir, če pogoji za izkoriščanje kredita ne bodo nesprejemljivi. Dograditev vpadnika, po katerem bi potem izvažali iz jame premog ter prevvažali rudarje na delo in z dela, je prvi del prenovitve celotnega rudnika, ki naj bi bila končana do konca leta 1959.

Navzlic tem težavam in oviram, kanižarski rudarji neprestano povečujejo proizvodnjo. Lani naj bi dnevno nakopali 94 ton, dali pa so povprečno 133 ton premoga. Ker so lanj s pridnim in požrtvovalnim prizadevanjem tako presežali obveznosti, imajo letos še večje obveznosti, to je 107 ton na dan. Za januar je znan njihov plan 2.670 ton, nakopali so pa 3.170 ton! To pomeni, da so dali našemu gospodarstvu v enem mesecu 500 ton premoga več, kot so bili zadolženi. Vsako drugačno nagrajevanje kot po storilnosti, je za take delavce krivično.

Vsako bi mislil, da podjetje, kjer tako presegajo obveznosti,

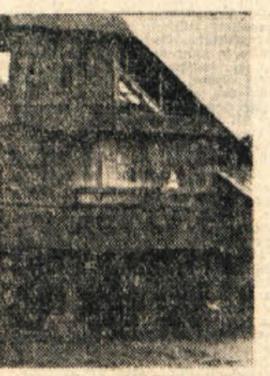
ustvarja velik dobiček. Pa ni tako. Večji del dobička pobere drag prevoz premoga do postaje. Medtem ko je cena premoga ista, kot je bila ob koncu leta 1954, so se cene raznega materiala znatno

Stara separacija v Kanižarici grozi, da se bo vsak čas sesula. Uradno ji je komisija podaljšala življenje samo še do 30. junija.

podražile. Tako je cena janskega lesa v tem času porasla za 54 odstotkov, razstreliva za 7 odstotkov, vžigalnih kopic za 16 odstotkov, krajnikov za 193 odstotkov, avto gume za tovorni avtomobil za 106 odstotkov itd. da ne govorimo o cenah rezervo-

vnih delov za kamione, ki so prav tako izredno visoke. Zaradi vsega tega je delavski svet razpravljal, da bodo morale veljati prodajne cene premoga na rudniku in ne na postaji v Črnom-

lju, kot je bilo do sedaj. Za premog za široko potrošnjo to ne bo veljalo.

Če bodo letos dogradili vpadnik, kot je to v načrtu, pravilo, da bodo takoj povečali proizvodnjo za 100 odstotkov. Seveda bi za to zaposlili nove delavce,

katerih ni težko dobiti. Poleg vpadnika je pa resno vprašanje izboljšanja gradnje nove separacije. Stara je tako slaba, da je gradbena inšpekcija postavila rok 30. junij 1957, do katerega je treba zgraditi novo separacijo.

Občinski praznik bodo kanižarski rudarji praznovali v znamenju skrajnih naporov, da dajo gospodarstvu čimveč premoga in želijo, da bi vsaj v stotem letu obstoja rudnika pričeli z resnejšim odpravljanjem primitivnosti ter dočakali vsaj to, da ne bi bilo treba dnevno prehoditi 1.200 stopnic v jamo in toliko nazaj in da bi lahko iz jame izvozili toliko premoga, kot ga lahko nakopljejo. Hkrati pa tudi žele, da bi za svoje res naporno in težavno delo dobili pravilno priznanje.

Stanovanja za rudarje

Pri rudniku rjavega premoga v Kanižarici bodo letos dokončali štiri stanovanjske blok za rudarje. Hkrati bodo pričeli graditi še en šeststanovanjski blok. Z ozirom na predvideno povečanje pridobivanja premoga po odobrenem načrtu bo rudnik potreboval tudi več strokovnjakov in delavcev. Iz tega razloga je gradnja stanovanj več kot nujna, saj že dolgo primanjkuje stanovanj.

Pred vhodom v kanižarski rudnik, kjer se začne 1200 stopnic in klinov na lestvah, ki jih mora prehoditi vsak dan na stotine rudarjev. Ob vedno lepših uspehih, ki jih dosegajo navzlic težkim delovnim pogojem, se kanižarski rudarji pridružujejo številnim ob občinskem prazniku Črnomlja z rudarskim SREČNO!

Prva do vojni zgrajena tovarna BELSAD, ki se je zadnja leta komaj razvila ter začela vplivati na razvijanje kmetijstva v Beli krajini, je v preteklem letu močno razočarala. Tovarna je namreč začla

tisto vlogo, ki ji jo je namenila skupnost.

Z osnovnimi težavami glede povečanja kapacitete proizvodnje in s tem rentabilnosti poslovanja se bore tudi ostala industrijska podjetja, kajti niti občinski niti krajni ljudski odbor ne razpolaga s potrebnimi investicijskimi sredstvi. Ob koncu preteklega leta je bilo ustanovljeno novo podjetje za trikotazne izdelke »Belokranjska«, ki naj bi nadomestilo v Metliko preseljeno tovarno BETI. Nova tovarna, ki se ugodno razvija in je že začela obratovati, bo zaposlila večje število razpoložljive ženske delovne sile.

Precejšen korak je bil napravljen tudi v pogledu razvijanja obrti in trgovine ter gostinstva. Deloma so bile že ustanovljene obrtne delavnice, predvsem za uslužnostne obrti na področju cele občine. Pri

FOTOTEHNIKA Novo mesto

Izdeluje reklamo za kino (črno-bele in barvne diapozitive). Po želji izdelata tudi osnutek in skico za tako reklamo.

POSLUŽUJTE SE NAJSOUDNEJŠE KINOREKLAME!

Sprejema naročila za razglednice vseh vrst.

Odobrena je pomoč UNICEF za ureditev 50 šol

Na podlagi skrbno sestavljenih podatkov o stanju šol v našem okraju, ki jih je zbral in obdelal okrajni higienski zavod s sodelovanjem prosvetnih organov, je bil izdelan načrt za ureditev 50 šol v okraju po programu mednarodne zdravstvene organizacije UNICEF, ki bo dala za to prispevek v materialu.

Načrt za asanacijo šol obsega 50 šol v okraju: v občini Črnemelj 11 šol, v občini Metlika 6, v občini Semič eno šolo, v občini Novo mesto 10 šol, v občini Straža-Toplice 3 šole, v občini Žužemberk 5 šol, v občini Trebnje 4 šole, v občini Senjernerj 4 šole in v občini Kostanjevica 2 šoli.

Pri vseh teh šolah gre predvsem za preskrbo z zdravno pitno vodo, ureditev stranišč in ostalih naprav. V vsaki teh šol mora biti primerno urejena šolska mlečna kuhinja. Mednarodna zdravstvena organizacija bo prispevala predvsem razno gradivo in naprave, kot so vodovodne cevi, črpalke, tehnične za tehtanje otrok z vtišnometri in pod. Glavni odbor Društev prijateljev mladine je prispeval 600.000 di. za nakup opreme za mlečne kuhinje. Vsa ostala gradbena dela so prevažana pri vseh šolah na 32 milijonov 775.000 di. Ta denar morajo preskrbeti ljudski odbori.

S prostovoljnimi delom in z vožnjami se bo dal ta znesek precej znižati, zato je prav, da v izboljšavah pri posameznih šolah razpravljajo prebiv-

Zdaj veter raznaša besede njegove

Vstopil sem v nizko, začinjeno kmečko sobo in za hip zmotil mučno tišino. V kotu, ob črno pogrnjeni postelji je klečala starka, naslanjala glavno na suhe ovele roke in ječala. Poslednji žarki pomladnega sonca so prodrli skozi majhno okence in se za hip ustavili na postelji, polni mladnega čutilja. Videl sem mu v obraz: »globoko vdre oči in temne lise od udarcev so pričale o prestanih mukah in nasilju. Materine soize na njegovem obrazu so se biserno svetile kot drobne kapljice jutranje rose. Veja cvetoče hrustke je v rahlem vetru udarila ob okno in se spet hitro dvignila, da ne bi motila svečane in v sobi. »Vidiš kakšnega so mi naredili,« je zajela starka proti meni, ko me je zagledala; dvojne solznice oči izpod črne rute se je s trpečim pogledom ozrlo vame... Sklonila se je nadenj in mu z roko gladila goste črne lase; solze, ki so ji potlele po zgnanem licu, so padale na njegov obraz, kot bi hotele izprati z njega temne lise...
»Martin, Tine...« se ji je iztrgalo iz hropčih prsi. Klje je do kosti pretresel vse ostale, stoječe ob postelji. Uboga starka se je zrušila in odnesli so jo iz sobe...
V zgodnjem pomladnem jutru, ki je v tej deželici med godnatiimi Gorjanci in zeleno Kolpo tako čudovito, polno tajastvenega miru in prelest-

Črnemelj pred občinskim praznikom

Pester spored prireditve ob 4. praznovanju občinskega praznika Črnomlja, ki ga slavimo poleg Belokranjske tudi ostali naši delovni ljudje kot obličnico I. zasedanja SNOS — 19. in 20. februarja 1944 v Črnomlju, bo letos pokazal uspehe kulturnoprosvetnega in športnega udejstvovanja posameznih društev. S slavnjem je že začela igralska skupina domačega gasilskega društva, ki se je uspešno predstavila s dramo »Kadar se utrga oblak« v režiji F. Kolbeza. Nocoj bodo nastopili v Črnomlju tamburaši in folklorna skupine iz Adlešičev in Preloke, pevski zbor KUD Miran Jarc bo pa nastopil 17. februarja na Vinici. V soboto so razveselili Črnomaljske gostje iz Hrastnika s peštrim Veselim večerom, v soboto 16. februarja bodo pa slavnostne akademije v Adlešičih, Dragatuhi in na Vinici. V Črnomlju bodo priredili člani Koncertne direkcije iz Ljubljane Večer slovenskih narodnih pesmi. V nedeljo 17. februarja bo osrednja proslava v črnomaljskem Prosvetnem domu, kjer bo govoril zvezni ljudski poslanec Tone Fajfar.

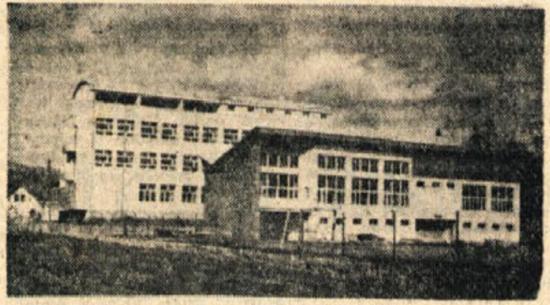
Sportniki so začeli tekmovali že 4. februarja. Organizirali so medekipno prvenstvo v streljanju z rračno puško. Šahisti so zaključili turnirje članov in pionirjev SD Črnemelj ter ekipni dvoboj novomeških in črnomaljskih šahistov. Od 11. do 17. februarja tekmujejo tudi odbojkarji; za pokal občine Črnemelj se bori 6 ekip. Športniki bodo zaključili praznovanje občinskega praznika v nedeljo popoldne z nogometno tekmo med NK Graficarjem iz Ljubljane in domačim Partizanom.

Spomin na mladca iz borb pri Adlešičih

veš, tako me ima rada... Nekje je zaregljala strojnični vozil; peljali so hrano brigadi, ki se je borila nekje v bližini Adlešič. Kljci voznikov in enolično škripanje voz so motili tišino mladega dneva in tonili med srebrnimi brezami ob cesti, ki so v rahlem vetru sklanjale tenke veje. Četeca partizanov, ki je spremljala kolono voz, je korakala ob njej; trudni in izčrpani od dolge poti, so se fantje oprljemali voz in počasi premikali trudne noge.
»Kaj misliš, Tine, bo kmalu konec vsemu temu?« je vprašal Janez mladega, zagorelega fanta, ki je korakal poleg njega.
Tine si je popravlil brzočrnol, si pomaknil tičkovko nazaj in se nasmešnil, da so se pokazali zdravi beli zobje: »Nič se ne boj, Janez. Tudi Nemce bo vrag vzel, kot je Italijane... Saj zato se bijemo, zato sva danes tu... In ko bo konec... in ko se bom vrnil, bom spet čisto narahlo potrkal na Ankiino okno, kot včasih... Ha, to bo pogledala, kaj misliš...?« je prevzel govorilo Tine med tem ko je pobiral po šepih tobak in ga zvijal v zmečkani košček papirja. »Taktat, Janez, se bo začelo novo življenje... Težko nama je bilo z materjo, ko je očeta zasulo v Vestfaliji... Sama sva ostala, težko je bilo... in vendar bo nekdo lepša, pripeljal ji bom Anko;

Spomin na mladca iz borb pri Adlešičih

z podo in začelo se je znova. Tine ni spregovoril... »Hudičev trdi so ti ljudje,« je pomislil oficir in odšel.
Komaj je odnesel peto, so kot razdraženi lesi v arene planili na Tineta trije ustaši. S kopiti pušk so udarjali po njem in sikali vanj, toda Tine je molčal in le še bolj stiskal zobe, da so zaškripali v divjem srdcu. Obraz mu je bil ves črn od udarcev in po čelu se mu je pocedil curek vroče krvi.
»Tudi za vas bo prišel čas... saj ne boste utekli plačilu, dokler bo kje bilo partizansko srce... In vi ste mislili, da nam boste krojili usodo pod črnimi »šakenkrajcem«, vi odpadniki... hudiči...!« je zatulil Tine, ko ga je eden izmed njih brnil v ranjeno ramo. »Ha, odpadniki, at« je siknil eden izmed njih in mu porinil še ves krvav nož v želedec. Tine je zatulil od bolečine in se onexplet. Za nogo so ga vlekli iz skednja proti Kolpi, ki je tekla v bližini. Med potjo se je prebudil. Nekaj časa so ga pustili ležati v rosnii travi in se posvetovali.
Reka pod njim je lahno valovila. Vrbe na bregu so se sklanjale nad njo in trepetale v vetru. Visoki topoli so zasumeli, kot bi se zgrozili nad živitvo. Nekje više je šumel slap in zdela se je, da s svojim enoličnim bučanjem poje pogrebno pesem, mlin ob njem je brizgal srebne bisere...

Dijaki dom »Borisa Kidričiča« v Črnomlju je med najlepšimi domovi v Sloveniji

Prof. Andrej Petek, ravnatelj črnomaljske gimnazije

liki večini nadaljujejo študij na univerzi in drugih visokih šolah. Kmalu se bodo začeli vračati v domačo deželico kot strokovnjaki; in ji pomagalji njene zaostalosti. V podjetjih pa že delajo tehnični strokovnjaki, in šolah učitelji in v raznih ustanovah administrativni uslužbenici, ki so izšli iz črnomaljske gimnazije.

Gimnazija je postala kulturno središče Bele krajine. Dijaki, ki sodelujejo v raznih kulturnih skupinah, pri sportu in telovadbi, v folklornih grupah in krožkih, prenašajo pridobljeno znanje na tovarise v domačih vaseh. Zlasti lepe uspehe so dosegli črnomaljski dijaki v sportu, z vseh delovnih akcij pa so prihajali domov odlikovani in pohvaljeni.

V začetku je popolna gimnazija našel v svojem razvoju pri ljudeh na nerazumevanje, danes pa si Belokranjci težko predstavljajo, kako bi bilo brez take šole; prav tako se ne morejo misliti, da bi jo kdaj mogli izgubiti. Zdaj se zavedajo njenega pomena in ji pomagajo pri razvoju. Dijaki, ki študirajo na gimnaziji; in ki nadaljujejo študije na raznih visokih šolah, so dokazali, da so vredni žrtve, ki jih nudi skupnost za njihov razvoj.

Poleg svojega kulturnega poslanstva vzgaja šola mladino tudi idejno-politično in skrbi, da bodo iz nje zrasti zavestni graditelji socializma. Mladina se zaveda ugodnosti, ki jih uživa in ve, da je ustanovitev popolnih gimnazij na nekdanjem izrazitem področju odpravila zastopitvanje prej odrinjenih, zaostalih področij. Zaveda se, da gimnazija ni več privilegij »izvoljenih« ljudi, pač pa last vsake delovnega ljudstva.

VESELI PLANŠARJI pridejo v Novo mesto

Vsak četrtek in v nedeljah popoldne jih slišite po radiu, ko nam prepevajo in igrajo naše narodne pesmi. To so Veseli planšarji — Branka Stergarjeva, Božo Grošelj, Tone Kozlevčar, Avgust Stanko in Janez Roharček.
V nedeljo 17. februarja ob pol treh uri popoldne pa nam bodo pripravili svoj koncert v Domu ljudske prosvete v Novem mestu. Vstopnice si lahko preskrbite že v predprodaji v četrtek, petek in soboto popoldne ob 15. do 16. ure v Domu ljudske prosvete.
Torej ne pozabite; v nedeljo nas bodo razveselili veseli planšarji.

3 milijone ton bentonitnih glin

so odkrili pred kratkim v Kumanovim in Krivo Palanki. Kakovosti odkritega nahajališča glina spada med najboljše na svetu. Za pravkar odkrito gline so že zanimajo kupci iz Zahodne Nemčije, Českoslovaške, Italije in še nekaterih držav.

Naročajte in berite DOLENJSKI LIST!

A. T. LINHART:

TRETJA PREMIERA V NOVOMEŠKEM GLEDALIŠČU

Veseli dan ali Matiček se ženi

Dvestoletnico rojstva A. T. Linhart je novomeško gledališče počastilo z uprizoritvijo njegove komedije v petih dejanjih: »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Premiera je bila v petek, 8. februarja, in je s tem delom gledališče sodelovalo v Prešernovem tednu.

Pesnik, zabavnik naše novejši dramatik in gledališki dramatik in zgodovinar Linhart (1758-1795), je živel v času, ko so se iz Francije širile ideje, ki so v temeljih pretresale feudalno - aristokratski red. Linhart je naš najznamenitiji razsvetljenec, napredna razsvetljenska osebnost, pisec petih dramskih del, zelo razgledan, lahko rečemo: najnaprednejši duh pred Prešernom in revolucionarno kritični mislec. Svojo napredno miselnost je izpovedal v Zupanovi Micki in v Maticu, kjer brani našega preprostejšega človeka, naše ljudstvo, in je s tem delom opozarjal na pravice, ki temu ljudstvu gre. To je naš prvi dramatik - knjižnik in v zgodovinski pisni naš prvi napredni znanstvenik. Doslodno je razbijal vse, kar je bilo vzrok zaostanosti in pospeševal tisto, kar vodi k napredku. Pomagal je deliti k napredku kot knjižnik, dramatik in v zgodovinski izobrazbo učiteljev in za ustanavljanje šol, javnih knjižnic itd. Njegove idejne globine je prvi ustovpil pokojni dr. F. Kidrič in mu dal pravo mesto v zgodovini slovenskega gledališča.

Matiček je slovenska umetnina, čeprav se je Linhart pri predstavi Beaumarchaisove komedije »Figaro« naslonil na njen razplet. V njem kaže socialne razlike

s temperantom. Pošteno mu vsi zagodejo, vendar se izkaže, da je kljub temu v bistvu dober človek - v gospoda preoblečen naš bogati slovenski kmetič. V scenah, kjer so ga tako lahko pretentali, je pokazal svojo igralsko sposobnost. Njegova solgrajka Mira Kobetova je bila simpatična gospa, ki je v dodelanini kretinami in mimiko dokazala, da se zna vživeti v aristokratsko in zažvi na odru polno življenje. Osrednja figura je bil kajpak Matic, ki ga je igral Julij Kobe. Zivahen, poln humorja in vedrine ter zdravljen, prebrisanec, je bil kos spletkam svojega protagonista barona. Njegov Matic je bil naš, zaživel je na odru, pristen in domač, in je takoj osvojil publiko. Preproste kretnje, nič pretirane, izrazit in moduliran glas, vsakič prepričljiv nastop - vse to so elementi te osrednje osebe. Njegova nevesta, hišna Nežka, je bila Maja Segedinova. Prvič je bila na odru, pa je presenetila s preprosto igrjo, zanesljivim nastopom in precejšnjo živahnostjo. Prvič so bili na odru še M. Klemenčičeva v vlogi pubertetne in zaljubljena Tončka, dijaka na počincah; F. Avsec kot advokat na deželi Zmesnjava; D. Rupiškova kot Jerica; L. Saje kot grški kancelar Žužek; J. Bojane kot služabnik Jaka in T. Hren kot barič. Po vsebini ustrezen tip je bil Žužek. Posrečen lik delavca Gašperja

je upodobil režiser sam, pisar Budalo pa je zaživel polno življenje v osebi S. Gregorčiča. Petkovska premiera Maticka je uspeša. Isti dan je druga skupina igralcev uprizorila v Metliki Molčerovo »Solo za žene«. Upravni odbor Gledališča je dal na repertoar kot 4. premiero mladinsko igrjo »Možnosti prstane« (režija P. Cigler) in kot 5. premiero sezonsko dramo O' Neilla »Ana Christie« (režija podpisani).

Naj izdam še skoricnost? Upravni odbor je sklenil, da bo na povabilo republiškega Sveta Svobod in prosvetnih društev gostovalo naše gledališče na Koroskem s Kretfovimi »Krajskimi komedijami«.

Prof. Tone Trdan.

(Opomba uredništva: Vodstvo gledališča prošimo v imenu obiskovalcev, da bi znova upletali obisk, ki ga je pred leti na hvalo že imelo - da namreč nekdo iz društvenega predsedstva ali kdo izmed tovarišev kulturno prosvetnih delavcev pred gledališko predstavo seznanj obiskovalce z delom in njegovim avtorjem. Tako približna bo umetnina na odru ljudem dostopnejša, razumljivša tudi v globinah, kratka razlaga zgodovinskih, nacionalnih, umetniških in ostalih činiteljev, ki vplivajo na delo in njegov pomen za narodo in kulturo, bo pa vedno hvaljevo sprejeta. Tokrat je bila dvorana v DLP nabito polna hvalečnih poslušalcev, ki bi vsi pozdravili kratko razlago o Linhartu in njegovem delu; prav gotovo bi po takem uvodu tudi laični razumeli bistvo »Maticke«, prav gotovo ni samo zabavno

Tako je treba sodelovati!

Pred dnevi se je sestel šolski odbor pri osnovni šoli Podbočje že na četrto redno sejo v šolskem letu 1956-57. Odborniki so poslušali poročilo šolskega upraviteljstva o vzgojnih in učnih uspehih v prvem polletju, o zdravstvenem stanju šolske mladine, o delu šolskih organizacij

Obnovljena osnovna šola v Podbočju

in o poteku del pri obnovi šole. Odborniki so po poročilu razpravljali tudi o posameznih učencih, ki živijo v neurejenih družinskih razmerah, o njihovem gmotnem položaju in o posledicah, ki se kažejo pri takih učencih tudi v šoli in izven nje. Ugotovili so, da se je odnos staršev do šole v zadnjih letih vidno izboljšal. Na šoli ni niti enega primera renitence, po vsebini šolski obisk se je dvig-

nih in nepravilnih zostankov skoraj ni. K temu so precej pripomogli roditeljski sestanki, sploh pa tudi osebni stiki učiteljskega kolektiva s starši. V tednu otroka je n. pr. celotni učiteljski kolektiv šel z nekaterimi člani društva prija-

akcijo napolnilo sari Dedku Mrazu z raznimi dobrotami za šolsko in predšolsko mladino. V dvorani so otroci prav veselo ploskali zadržemo dejanju »Snežulčice«, ko so zunaj dvorane zaznigljali zvončki in napovedali prihod Dedka Mraza.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto namenjen predvsem za ureditve podkletja šole, kjer je bila stalno voda, in še za nekatera najnujnejša dela, resnično ne bi mogli v celoti obnoviti šole, če prebivalstvo ne bi krepko sodelovalo. Ko je šolski odbor uvidel, da bo denarnih sredstev primanjlovalo, se je odločil za akcijo prostovoljnega dela. V sporazumu z OLO je organiziral zbor volivcev po vseh vaseh in prikazal potrebo šole. Volivci so z vsem razumevanjem prevzeli obveznost, da bodo pripravili gradbeni material brezplačno. Obveznost so tudi v celoti izpolnili, saj so opravili preko 180 voženj v času, ko so imeli tudi najnujno delo na polju.

Šolski odbor smatra, da bo tudi v bodoče treba obdržati povezavo šole z domom preko roditeljskih sestankov in obiskov na domovih. Šola samo pa oskrbeti z nujnimi učili, ki jih potrebuje za uspešen pouk.

Lep odnos do svoje šole so prebivalci pokazali pri obnovi šolske stavbe. Z denarjem, ki je bil od OLO Novo mesto

Spopad z neznanjem

Brez znanja se ne bomo otresli zaoznanosti. Ta pa je najbolj očitna na vasi, tako v pojmovanju kot v načinu pridobivanja dobrin. In značilno je, da sodobnejši, to je boljši način življenja hitro prodira tudi v najbolj oddaljene vasi, sodobnejši način pridobivanja dobrin, katerih je treba za boljše življenje mnogo več, pa stalno zadeva ob razne stvari. Ena glavnih je neznanje neprosvetljenosti, kulturna zaoznanost. Je pa tudi v naravi, da se clovek prej nauči uporabljati žlico kot kladivo.

Misel o izobraževanju kmečke mladine je bila že večkrat sprožena. Končno se je je lansko

jesen prijel občinski ljudski odbor Novo mesto. Najprej je o tem razpravljali svet za kmetijstvo, potem ObLO in končno se zbori volivcev. Ti so v večini primerov sprejeli sklep o ustanovitvi zimskih nadaljevalnih kmetijsko-gospodarskih šol. Ker je občinski ljudski odbor prišel tudi sredstva, prostore in predavatelje, so šole takoj priče delati. V novo ustanovljene kmetijske šole v Novem mestu, Bircni vasi, Stopičah, Brusnicah, Smarjeti, Otočcu in Mirni peč se je vpisalo blizu 270 bodočih kmetijskih gospodarjev in gospodinj v starosti od 16 do 18 let, pridružili so se pa tudi starejši.

Med učenci v Stopičah

Mraz je popustil in sone kar greje na prisojnih straneh, čeprav je šela 1. februar. Sneg na cesti se je spremenil v neprijetno broljo, da avto s težavo premaguje klanice. Stopiče so preprežene z jarkom za vodovod. Končno ima tudi ta vas, ki je najbližja zajetu novomeškega vodovoda, tekočo vodo. Po vasi zasipajo jarke, v šoli pa že teče voda.

V ne še povsem dograjeni šoli je živo, čeprav je popoln. V razredu je 17 fantov iz različnih vasi. To so učenci kmetijske šole. Njih ede ne manjka. Dekleta pa imajo danes drugo, zelo važno, rekel bi sveto opravilo. Pripravljajo zaključek gospodinjstva tečaja, ki so ga imela v okviru kmetijske šole. Deklet je 22. Osemdeset ur jih je učila različni stvari, ki jih gospodinja mora znati, strokovna učiteljica gospodinjstva centra iz Novega mesta, tovarišica Stefka Kolarjeva. Ker je bilo deklek preveč za en tečaj, so ga imela v dveh skupinah. Pri tem je pomagala Kolarjevi še naboljša kmetijsko gospodinjstva šola na Mali Loki, tovarišica Stefka Vidmarjeva iz Sel pri Ratežu.

Dekleta so skoraj v zadregi, ko jih običajno skupno z ravnateljico nižje gimnazije tovarišico Novakovo. Toliko dela imajo s pripravami za zaključek tečaja, na katerem hočejo pokazati, kaj so se naučile. Samo bežen pogled in seveda tudi vseh pokazala, da je seme znanja padlo na plodna tla. Vsi, ki so dekleta poučevali, jih pohvalijo. Tudi temu tečaju je štota dala v kletki kar primere profesorja za teoretični in praktični pouk.

V razredu pa 17 fantov odgovarja na vprašanja predavateljice. Odgovarjajo tovarišu Malasku, kaj so se naučili iz kmetijstva, in tovarišu Kapšu, kaj že znajo iz sadjarstva in vlogarstva. Mladi fantje so živahni in kar dobro odgovarjajo.

Prijeten večer

Ro končanem pouku fantje ne gredo domov, kot običajno, zadržale so jih dekleta in povabile na zakusko, kakor tudi svoje mamicke, predavateljice in predstavnice oblasti.

Zadovoljstvo in ponos je na obrazih mater, ki vidijo hčerke, kako se znajo sukati in kaj so napravile in pripravile. Pridobljeno znanje jim bo najboljša dota za življenje. Da si ga pridobijo, za to skrbi današnja družba. Če tej skrbi dodajo še svojo pridnost, uspeh ne more izostati. V Stopičah je to dvojno našo polno sožitje.

Zaključna prireditve tečaja se spremenili v prijeten večer. Zdrav fant, ki obiskuje glasbeno šolo v Novem mestu, zdaj pomožna predavateljica ali kalero drugo dekle prime za harmoniko in razpoloženje je še veselije. Da se tudi malo zavrtje, je povsem naravno. Lepa slovenska pesem, ki spremlja našega Mloveka prav povsod, se glasi tudi tukaj. Zapojo jo tudi izgarnete žene, matere deklek, z glasovi, ki jih redko kje dobimo tako čiste. Vsi so zadovoljni, ker je praktični izpit tečaja tako uspešno opravljen.

Tako in podobno kot v Stopičah, je v teh dneh tudi v drugih krajih, kjer so organizirali izobraževanje mladine. Znanje je osnova napredka tudi v kmetijstvu. In prvi korak v to osnovo smo napravili z organizacijo teh kmetijskih šol. Začel se je spopad z največjo oviro našega napredka v kmetijstvu z neznanjem. V tem spopadu mora zmagati prepričanje, da je znanje kmetičem pravi zvezec najmanj tako potrebno kot industrijskemu in obrtnemu proizvajalcu.

F. Romančič

V Stopičah se pripravljamo na volitve v SZDL

SZDL se v našem sektorju ni dovolj borila za izvajanje gospodarskih problemov. Prav zato tudi nismo videli v njej potrebne vodilne sile, mnogi sploh niso poznali nalog organizacije. Da bo v bodoče boljše, moramo to napako temeljito popraviti. Zato se prav resno pripravljamo na volitve SZDL. Sklicujemo sestanke vseh političnih in množičnih organizacij, kjer pretresamo članstvo in delamo načrte za vključevanje ljudi, ki iz kateregakoli vzroka še stojijo ob strani. Posebno poglavje je naša mladina. Zeli dobro vodstvo in prosji v svojo sredo učitelja, ki bi jih znal vključiti v delo, da bi znal kako in kje začeti. Sestankov nimajo, čeprav so ob volitvah sklenili, da bodo sestanki mesečno. Menijo, da bi njihove sestanke

obiskovali starejši člani SZDL in jim vsaj z nasveti pomagali pri njihovem delu. Njihove želje bomo urealičili in vse mladince stare 18 let vključili v SZDL.

Vse to bo urejeno do 13. februarja, ko bomo sklicali množični predvolilni sestanek, kjer se bomo pogovorili o kandidatih, o tehnični izvedbi samih volitev, o zunanjih in notranjih politiki, o smernicah družbenega plana za leto 1957, o komunalnih delih, o šolstvu in prosveti in o prečih krajevnih problemih.

Ne bo prezgodaj?

Komaj je toplo sonce pobralo sneg po pobočjih, že so se vinogradniki lotili dela v vinogradih. V Semliski gorji in tudi drugod so že sredi prejšnjega tedna pričeli rezati in celo kočiti. Vreme je bilo zares lepo in kmetje izkoristijo vsak lep dan, samo da bo delo prej opravljeno. Če ne bo več hudega mraza, je v redu, če pa pritise huja mraz, kar se v februarju še rado zgodi, ima prezgodnje rezanje trija lahko posledice.

Igranje z razstrelivom

Letos januarja sta bila med drugimi v zidanci Ivana Triepa pri Svetini blizu Dobriča Alojz Pekolj iz Svetini in Ivan Strmec, delavec pri PTT, sekcija Ljubljana. Slednji se je pobahal z dvema različnima kapičama. Pod vplivom alkohola in iz občestnosti je eno kapičo zažgal in vrzel kar v zidanco. Pekolj je hotel menda preprečiti, razpok kapiče v prostoru in je stopil na gorečo vročilo, da bi jo pogasil. Ker se mu to ni posrečilo, je kapičo vzel v roke. V tem trenutku je počila in Pekolj je samo po naključju odnesel le lažje poškodbe.

Komisar smo že pisali v našem listu o posledicah igračkanja z razstrelivom, vendar to ne izpustimo ljudji navadno so dobili tako stvar v roke otroci, tu pa gre za odrasle ljudi, ki se seveda pod vplivom alkohola lahko miselno igrajo s skrajno nevarnim predmetom, kar bi lahko imelo hude posledice. Primer pa tudi kaže, kakšen pregled in nadzor imajo podjetja oz. kupci nad razstrelivom, da to lahko pride v roke delavcem, ki potem lahko počeljo tako neodgovorna dejanja.

OBVESTILO

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu ima tudi letos na zalogi večje število mladih sadnih dreves in trsnih cepljenk. Interesente vabimo, da čimprej pošljejo naročila.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

Uspehi pionirjev na smučarskih tečajih

Društvo prijateljev mladine v Novem mestu je tudi letos organiziralo našim najmlajšim pomočnicami smučarske tečaje. Vsaš dan se je zbralo na smučišču v bližini tovarne Noveles nad stredstvom orok; dvajsetim izmed njih je Društvo prijateljev mladine posodilo smuč. Skupno so bili trije tečajniki. Tekmovanja so bila zaključena s tekmovanjem v teku, stalomu in smuku.

Smučarski vaditelji, ki so bili mladini ves čas na razpolago, so imeli precej dela z začetniki, ki so jih morali navajati na osnovne vaje na smučeh. Vrste boljših smučarjev so se že naučile vožnje skozi postavljena vrata. Nekateri so bili ob koncu tečaja že prav spretni, med njimi precej predolžnih otrok.

Na prvem tečaju so bili najboljši v teku Kovič, Svetličič in Linzer. V stalomu: Tešar, Svetličič in Gunde. Med pionirkami sta se v stalomu izkazali Turkova in Kozinova. Na naslednjem tečaju so se v smuku izkazali: Hodnik, Smodej in Berger. V stalomu pa Kastelec, Berger in Svetličič. Pri zaključnem tečaju pa so bili najboljši v teku Zagar, Pirc in Vojnovič, v smuku Berger, Smodej in Isler. V stalomu so bili zmagovalci Smodej, Berger in Sober.

Velika udeležba mladine na tečaju in veselje do tekmovalnega športa, ki se smanjuje zelo priljubljeno med mladino in lahko smatramo za šport za enega najbolj množičnih športnih panog.

NAMIZNO-TENIŠKA LIGA NOVEGA MESTA

Da bi se povečalo zanimanje za namizni tenis, ki je bil pred leti v Novem mestu precej popularen, je namizno-teniški klub ELAN sklenil organizirati namiznoteniško ligo Novega mesta, v kateri bi nastopale ekipe novomeških podjetij in ustanov, izven konkurence pa še ekipe gimnazijev in Studentskega kluba. Za tekmovalne, ki je vzbudilo veliko zanimanje, se je prijavilo nič manj kot 14 ekip. Pretrečilo nedeljo so se pričeli razvoji v gimnaziji: tekmovalni sodniki med tednom bodo posamezna srečanja v Domu JLA, ob čemer je bilo 3 ekipe, vsaka je pa imela po tri srečanja. Dvojevi prvega dne so se končali takole: Studentje: ObLO I. 3:1, Studentje: Gimnazija II. 3:1, Studentje: Gozdar I. 3:0, Studentje: ObLO I. 3:1, ObLO I. 3:0, Studentje: ObLO I. 3:1, ObLO I. Studentje: 3:3.

Turnir se nadaljuje vsak ponedeljek v gimnazijski telovadnici (od 19. do 21. ure) in vsak torek in petek v Domu JLA (od 18. do 21. ure).

Odkup in drobna prodaja mleka

Tudi v Črnomlju bodo začeli odkupovati mleko. Na posvetovanju predstavnikov kmetijskih združenj in občinskih ljudskih odborov s področja Bele krajine, predstavnikov OZZ Novo mesto, Glavne zadrzne zveze in Agronomske fakultete je bil sprejet sklep, da se v Črnomlju ustanovi zbiralnica mleka, ki naj jo organizira KZ Črnomelj. Mleko bodo odkupovali tudi ostale zadrge na območju občine in ga pošiljale v zbiralnico, ki bo mleko prodajala tudi na drobno. Tako bodo prebivalci mesta preskrbljeni z mlekom, kmetovalci pa bodo lahko prodali vse presežne količine mleka po ugodnih cenah. Mleko bo odkupovala Zadrzna mlekarna v Novem mestu. J. S.

DROBNE Z MIRNE

Kmetijska zadruga na Mirni posveča posebno skrb zaščiti sadnega drevja, ki so za našo, na sadju izredno bogati okoliščini zelo pomembno. Dve ekipi škroplincev sta stalno na delu in bosta le komaj opravili svojo nalogo. Danes med nam: že skoraj ni več sadjarjev in kmetičev, ki ne bi sprevideli, da brez zaščitnih ukrepov ne more računati na zdrav, bogat in kvaliteten pridelek.

Dramska sekcija Partizana na Mirni je postala zelo aktivna. Dvakrat so zaigrali doma kotredniško predstavo. J. S.

Vreme nam je temeljito zagodilo ob pripravah za veleslalom na Debencu.

Snega ni več, po blatu pa ta reč ne gre! No, korajžni smučarji, pokal in lepa darila, ki ste jih gledali na Mirni v izlozbi, pa vam ne bodo ušla. Upajamo, da bo še kaj belega in takrat si jih boste razdelili po doseženem uspehu.

KZ Dragatuš med prvimi

Vse kaže, da bo škropljenje in čiščenje sadnega drevja v Dragatušu uspelo. O vsem tem govore številne priprave. Člani upravnega odbora kmetijske zadruge so sklicali po vseh sestankih in se pogovorili s kmetovalci, kako je treba začeti z delom. Za škropljenje so po vseh ustanovili škroplilne ekipe. Člani upravnega odbora kmetijske zadruge so upoštevali, da imajo ljudje pri škropljenju opraviti z nevarnimi strupi. Vedo tudi, da škropljenje ni uspe le, če je temeljito in pod strokovnim vodstvom. Ekipa so sestavljene iz sposobnih ljudi, ki bodo to delo vestno opravili, zadruga pa jim je dala na razpolago potrebne zaščitne obleke. Preskrbela je, da so vse škroplilnice uporabne in da bodo dovolj škropliva. J. S.

Podpisana Marija Zevnik iz Gor. Vrhpolja izjavljam, da ni res, kar sem govorila o Jožetu Zupančiču iz Cerovega leta 23 in Antonu Planu iz Gor. Vrhpolja, ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. Marija Zevnik, Gor. Vrhpolje 12.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Tedenski koledar

Cetrtek, 14. februarja — Valentin Petek, 15. februarja — Jordan Sobota, 16. februarja — Danilo Nedelja, 17. februarja — Silvin Ponedeljek, 18. febr. — Dragoslava Torek, 19. februarja — Miro Sreda, 20. februarja — Leon.

Gibanje lune: 14. februarja ob 17.38 polna luna.

KINO

»Krk« — Novo mesto od 15. do 18. februarja ameriški barvasti film »Pekel pod ničlo«. Od 19. do 21. februarja ameriški film »Dar na vrvi«.

Dom JLA — Novo mesto: Od 15. do 18. februarja italijanski film »Kruh, ljubezen in fantazija I. del. Od 19. do 21. februarja ameriški film »Upornik«. Črnomelj: 16. in 17. februarja ameriški film »Abot in Costello v tujki legiji«. 18. in 20. febr. mehiški film »Mladi Juarez«.

Metlika: 16. in 17. febr. indijski barvasti film »Mangala, hči Indije«. 20. febr. ameriški film »Kite divljine«.

Kostanjevica: 17. febr. francoski film »Sužnja«.

Dol. Toplice: 16. in 17. febr. ameriški barvasti film »Hčerka Beile Stars«.

Trebnje: 16. in 17. februarja ameriški film »14 ur«. Predstava v nedeljo ob 14. in 18. ur.

Sentjerje: 16. in 17. februarja italijanski film »Vrag vzemi slavo«.

Mokronog: 16. in 17. febr. angleški film »Berlinska povest«.

Straja: 16. in 17. febr. francosko-mehiški film »Oholi«.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO predvaja japonski film »V gozdu« v soboto, 16. febr. ob 18. uri v Mirni peč; v nedeljo, 17. februarja ob 15. uri v Skočjanu in ob 18. uri v Smarjeti.

NOVO MESTO Nedelja, 17. februarja, ob 19. in 21. uri: »Rdeča kapiča«. Vstopnina znizana.

GOSTOVANJE V ČRNOMLJU Nedelja, 17. februarja ob 11. uri: »Janko in Metka« s predigro »Opeharjeni Nemec«.

OBVESTILA

RAZPIS Komisija za razpis poslovdje za Cevlarsko podjetje Mokronog pri Občinskem ljudskem odboru Mokronog, razpisuje na podlagi člena 16 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 31-57).

VSEM PRIBIVALCEM ČRNOMELJSKE OBČINE ČESTITAMO K OBČINSKEMU PRAZNIKU Z ZELJO, DA BI SE DALJE VLAGALI VSE SILE ZA GOSPODARSKI IN KULTURNI NAPREDEK NAŠE OBČINE.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI ODBOR REZERVNIH OFICIRJEV

OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA
OBČINSKI ODBOR LMS

CESTITKAM SE PRIDRUŽEJO
BELT - ČRNOMELJ
RUDNIK KANIŽARICA
»BELSAD«
Gostinsko podjetje
Splošno trgovsko podjetje
»Potrošnik«
ZORA, žaga in valjni mlin
Gradbeno podjetje »Begrad«
Opekarna Kanižarica
Čevlarsko podjetje
»Planina«
Kmetijska zadruga
Mesarsko podjetje
Mizarska zadruga
Restavracija Kanižarica

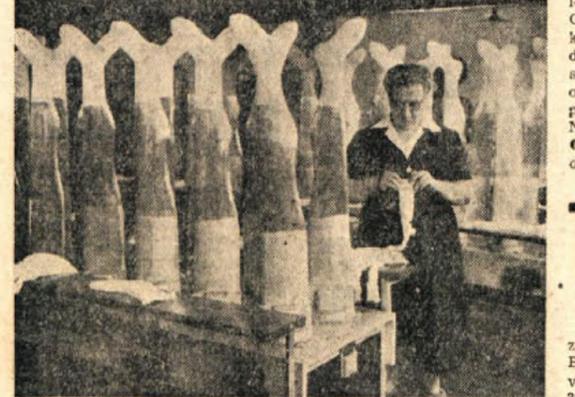
NYLON, PERLON

ali nekaj o umetnem tekstilu

Ko so leta 1891 trije Angleži, Gross, Bevan in Biddle, odkrili metodo za pridobivanje viskose, gotovo niso pomislili, da so predhodniki velikega boja, ki se bo zanimal med umetnim tekstilom in naravno volno, bombažem in svilo. Zaradi napredka tehnike in čedalje večjih potreb po tekstilnih surovinah je ta boj odigral hujši. Včasih so naravne surovine zadostovale, v sodobnem svetu se je pa pokazalo, da jih je premalo in jih je treba nadomestiti z umetnimi, ki pa po svojih lastnostih in kvaliteti ne smejo zaostajati za naravnimi. Letos je 60 let, kar so v malem začeli izdelovati umetni tekstil. V tem razdobju je umetna tekstilna industrija izredno napredovala in tako zvanji plastični materiali ali »plastiki« ogovajajo svet.

Slučajno odkritje in umetna svila

Pred 70 leti je francoski kemik Chardonnet delal v svojem laboratoriju neke fotografiske poskuse. Pri tem mu je padla iz rok epruveta s kolodijem in se razšla na mizi. Ko se je drugo jutro vrnil v laboratorij in hotel odstraniti z m-

Tudi v svet moške mode uspešno prodirajo umetna vlakna. Na sliki: kratke moške nogavice iz umetnih vlaken na »fiksiranju« v zagrebški tovarni »Jadrane«.

že madaž od kolodija, je opazil, da se ta masa vleče ko testo in v tanke, sviln podobne nit. Začel je delati poskuse s kolodijem in 1884 izdal razpravo z naslovom: »O umetni tekstilni materiji, ki spominja na svilo«. Se isto leto je to vlakno patentiral in na mednarodni izložbi v Parizu leta 1889 je »Chardonnetova svila« zbudila izredno zanimanje. Zgradil je tudi tovarno za blago iz tega umetnega vlakna. Ker je pa bila ta umetna svila v bistvu nitroceluloza (snov, ki je silno vnetljiva), se je pokazalo, da je hudo nevarno nositi obleke iz »Chardonnetove svile« in francoska vlada je prepovedala prodajo.

Pohod umetne svile

Necapah kemika Chardonnetu pa ni preplasil drugih iznajditeljev, ki so poskušali izdelati umetna tekstilna vlakna, kajti pokazalo se je, da bi umetni tekstil lahko izdelovali v neomejenih količinah, ker je njegova osnovna surovina — celuloza — neizčrpna. Bilo je vprašanje, kako celulozo ločiti od lesnih vlaken in spremeniti v brezkončno vlakno. Po dolgih poskusih se je kemikom in tehnikom posrečilo tudi to. Dobili so želatinoasto snov oranžne barve in jo nazvali »viskosa«. To snov so potiskali skozi sito z zelo majhnimi luknjicami. Tako so nastajala tanka vlakna, ki so se v kislinasti kopeli takoj strdila. To je bila umetna svila, ki se je le malo razlikovala od naravne, bila je pa že takoj splošno tudi cenjena. Najprej so iz nje začeli izdelovati ženske nogavice, nato pa šale, perilo in celo obleke. Pod

Čudovite skrivnosti majhnega sveta

Sodobna znanost uči, da je materija (snov), ki tvori svet in vse stvari na njem, pravzaprav praznina, oziroma je tako gosta in polna (naprimer kos železa, kamen itd.), le za naše možnosti vida in občutka. Če bi človeško oko moglo opazovati velikosti (pravzaprav majhnosti), ki bi bile milijonkrat manjše od milijonske centimetra, bi vse stvari, ki nas obdajajo, videli povsem drugače. Vsaka snov, tudi najgostejša, bi se nam odprla takako kot je — votla in prazna. Namesto čvrste gmote bi

RIKI TIKI TAVI

To R. Kipling

49. Na kotlarjevo oznanilo so zapeli vsi ptičji in vse žabe so zneigljale, kajti Nag in Nagaina sta bila tudi njihova sovražnika in sta jih požirala prva tudi kot ptiče. Pred hišo so Riki-tiki-tavi pršli natproti Tedy, Tedyjeva mati, še vsa bleada od omedlevice, in Tedyjev oče. Vsi so jokali od veselja. Tisti večer se je zmagoviti Riki-tiki spet do stitega najedel, potlej pa se je na Tedyjev rami odpravil v posteljo. Pozno ponoči ga je obiskala Tedyjeva mama. »Življenje nam je rešil,« je dahnila proti očetu, ki jo je spremljal. Riki-tiki se je takoj prebudil, saj imajo mungosi zelo rahlo spanje.

že omenili, pa so začeli Nylon industrijsko proizvajati. V javnosti je Nylon dosegel izredno popularnost. Najprej »najloncami«, ki so finejše, trajnejše in trpežnejše kot svilene nogavice in tudi cenejše. Kasneje je Nylon začel osvajati še nova področja: iz nje ga so začeli izdelovati srajce, vrvi, ribiške mreže, ščetke za zobe in lase in še marsikaj drugega. Ni čudno, kajti Nylon je 15 krat bolj čvrst kot bombaž in 50 krat bolj kot volna. Razen drugih lastnosti ima Nylon tudi pomankljivosti. Vlaga ne verjaka, voda po njem samo »zdrzane«, to pa zmanjšuje izhlapevanje potu, pod takim perilom se ustvarja preveč toplote in podobno. Je pa tudi hitro vnetljiv in je celo kajenje nevarno v njegovi bližini.

Drugi sintetični plastiki

Se do nedavna je bil Nylon edini sintetični tekstilni material, znan široki javnosti. Danes je teh imen že cel kup, vendar se množično uporabljajo in industrijsko proizvajajo razen Nylona samo še Mijre sintetični tekstilni materiali: Rilsan, Rhoval, Dacron in Orilon. Perlon, Tergal, Terylen, Crylon, Diolen itd. so je razni komercialni nazivi v raznih državah za omenjene štiri tekstilne plastike. Rilsan, njegova osnovna surovina je ricinus, je po svojih lastnostih podoben Nyfonu. Rhoval, Dacron in Orilon se niso udomaćili v oblačilni industriji, temveč

imajo vsestransko uporabo v proizvodnji tekstila za industrijo in v industriji pohištva. Rhoval je izredno odporen proti kislinam, in lužninam in proti sončnim žarkom, zato je izvrsten material za laboratorijske in delovne obleke, za izdelavo industrijskih filtrov, zaves in sončnikov; ker ni vnetljiv izdelujejo iz njega tapete za kinodvorane in ladje. Orilon največ uporabljajo v industriji pohištva in kot industrijski tekstil, vendar je precej pomemben tudi za oblačilno industrijo, ker je za zunanjo nošeno podobno volni. Dacron je doslej malone edni sintetični tekstil za moške obleke, ki zadovoljijo potrošnike. Vendar je blago iz Dacrona mešanica Dacrona in naravnih vlaken. Iz njega izdelujejo tudi zelo kvalitetne moške nogavice, boljše kot iz Orlona.

Televizijski minaret v Stuttgartu

Na svetu je precej visokih zgradb, tako ima Empire State Building v New Yorku 380 m višine, Eiffelov stolp v Parizu 300 metrov itd. Najnovejša taka zgradba, televizijski stolp v Stuttgartu, je sicer visoka »samo« 211 metrov, vendar spada s svojo drzno tehnično izvedbo med prvata čuda moderne tehnike. To je vihek, minaret podoben stolp, ki ima na višini 150 m štirinadstropno kabino, nad njo pa železni stol oddajne postaje, vse skupaj pa se zdi, kakor da je naravnost vsajeno v zemljo, ker ni nobenega vidnega temelja. Temelj je namreč 8 m globoko v zemlji in tako daje 3000 ton zemlje, ki pritiska

na temelje, dovolj opore za trdnost tega orjaka. Stolp je ogrobel in ima spodaj premera 10,8 m, proti vrhu se pa zoži na 5,04 m. Tukaj je okrog stolpa zgrajena kabina iz aluminija in stekla, ki ima štir nadstropja; v prvem so televizijski aparati, v drugem sanitarji in drugi potrebni prostori, v gornjih dveh je pa restavracija, ki lahko sprejme 160 oseb. Iznad kabine sta dve razgledni terasi, večja lahko sprejme 300, manjša pa 140 oseb. Obiskovalci, ki jih je vedno dovolj, se na vrh stolpa odpeljejo z dvigalom (do višine 150 m). Stolp pa ima tudi 800 stopnic. Človek ki od zunaj opazuje stolp, si sploh ne more misliti, kako je bilo mogoče vanj spraviti 2 dvigalca in še stopnice. Stene stolpa so za takega orjaka res minime: spodaj so debele 0,8 m, na vrhu pa samo 0,19 m. Stolp ima tudi posebno zunanje dvigalo za tovore in za popravila

ZINAVER

50. »Ej vi ste,« je dejal, ko je videl okrog sebe svoje prijatelje. »Kaj pa je se spet zgodilo? Saj so vendar že vse kobre mrtve! Če je morda še kje katera, pa nič zato, ker sem se vedno med vami in vas bom varoval pred njimi.« Riki-tiki je bil po pravici ponosen na svoje junaštvo, prevzel pa se vendar ni. Pridno je vsak dan stražil na vrhu, kakor straži vsak pošten mungos, tako da se nobena kobra ni več upala v bližino hiše in njenih dobrih prebivalcev.

»Danes teče prva kri...«

Tako nam je po telefonu sporočil dr. Uroš Tršan v soboto 28. januarja in nas povabil, da si ogledamo prvo dajanje krvi v novo ustanovljeni transfuzijski postaji novomeške bolnišnice. Svedeti smo bili čez pet minut že v spodnjih prostorih kirurško-ginekološkega oddelka, kjer je vodstvo bolnišnice pripravilo lep in praktično urejen oddelek za oddajanje krvi.

Krvodajalstvo, ki je na Dolenjskem zlasti lani zabeležilo prav lepe uspehe — spomnimo se samo množične udeležbe ljudstva na odlično pripravljene akciji v Metliki, Kostanjevici, Novem mestu in dr. — je z ustanovitvijo transfuzijske postaje veliko pridobilo. Zlasti bodo to občutili pacienti novomeške bolnišnice, kamor prihajajo po zdravje ljudje iz vseh koncev našega okraja. Poraba krvi v zdravstvu je iz leta v leto večja. Stopimo zato z dr. Tršanom skozi oddelke nove postaje in pogledimo, kako je z oddajanjem krvi.

Ludvik Recko, bolničar novomeške bolnišnice in referent za krvodajalstvo pri okr. odboru Rdečega križa, je že devetkrat dal kri za bolnike in onesrečence

SAMO ZDRAVA KRI JE UPORABNA

V ambulantni si ogledamo, kako ugotove krvodajalca, ki je bil medtem pregledan že na rentgenu, najprej krvno skupino — O, A ali B. Od tega je odvisno, komu bodo lahko dali njegovo kri. Tu ugotove tudi odstotek krvnega barvila (hemoglobina). Če ga je premalo v krvi, je človek malokrven in mu kri ne odvzamejo. Pregled sedimentacije pove, ali je krvodajalec kri kvalitetna ali ne. Tudi tu odpadejo vsi, ki nimajo pogojev za krvodajalca. Še krvni preiskavi izmerijo — če je previsok ali prenizek — še ne pridev v poštev, da bi oddal kri — nakar te pregleda zdravnik — internist. Kdor je prebolil malarijo, tuberkulozo, sifilis ali zlatenico, ne sme dajati krvi. Tudi od alkoholikov je ne jemljejo.

Tako pregledan krvodajalec obleče nato v čakalnici belo haljo in platnene copate, nato pa vstopi v sobo, kjer bo oddal kri. Prostor je pregrajen s stekleno steno v dva dela. V prvem sta ležišči za krvodajalce, v drugem, manjšem, pa stoji sestra s pomočnico. Obe sta v belem, vse okoli njih je sterilno, še zrak je razkužen s kremenčevim svetilko, na mizah so pa prazne stekleničke, v katere bo dal krvodajalec 125, 250 ali pa 350 kubičnih centimetrov krvi.

ZE DEVETKRAT DAL KRI

Pravkar bo dal kri tovariš Ludvik Recko, bolničar kirurškega oddelka. Doslej je zadnjikrat lani jeseni. Na morda zato, ker je referent za krvodajalstvo pri okrajnem odboru

ZANIMIVOSTI

Iz mladih dni »železne ceste«

»Bliža se železna cesta, nje se ljubca, veselim...« poje fant v znanu Presernovi pesmi. Nedo dolgo potem je prirohnela po novi »železni cesti« tudi »ognjena peč na koleh« — lokomotiva. Njen pisnik so Ljubljancem prvič zaslili 17. septembra leta 1849. Ta dan je prva železniška kompozicija pripeljala na ljubljansko železniško postajo po prog. Maribor—Zidani most—Ljubljana. Bilo je to samo 24 let kasneje, odkar je v Angliji stekla prva železniška proga na svetu. Naša častiljiva prva lokomotiva, ki je vozila po naši prvi »železni cesti«, je danes v Beogradu na železniški postaji, na zadnjem tiru, kjer so razen nje še druge naše prve lokomotive in vagoni. Ta zanimiva kompozicija (vsaga skupaj deset vagonov in lokomotiva) je svojevrsten kos zgodovine jugoslovanskih železnic.

Prizanesljivi prefekt

Tudi Parižani so veselo pričakali Novo leto, kajpak so v svojem silvestrovanju storili marsikak kazniv izged. Vendar niso bili kaznovani, ker jih je »pomilostil« prefekt pariške policije. Veakemu, ki je bil zaradi prekrškov prijavljen, je postal takole čestitko: »Morali bi biti kaznovani, namesto tega pa vam želimo srečno Novo leto. Hkrati prosimo, da v novem letu več ne počnete takih neumnosti.«

Armada lovcev v ZDA

Poročajo, da je v Ameriki lovcev in ribičev okoli 25 milijonov. Vsi ti zapravijo letno skupno okoli 300 milijonov dolarjev za ta sport. Na vsakega lovca odpade 79,50 dolarjev, na vsakega ribiča pa okoli 82 dolarjev.

Okrogle

OKROGLE

POSLEDNJA ŽELJA

»Prosim, napišite v oporoki, da želim na svojem pogrebu muziko.«

»Prav; imate morda kake posebne želje, kaj bi radi slišali?«

PISATELJEVE MUKE

»Eh, če bi napisal knjigo »Kako dobiti stanovanje«, vem da bi bila takoj razprodana. Samo ne vem, kaj naj v nji napišem...«

LOVEC NA DIVJEM ZAPADU

»Izvrstno merim,« se pohvalja lovec, »in moja puška ne se izredno daleč. Pomislil, divje gose zadenem v taki višini, da moram kroglo poslati, sicer bi se gos usmrđel, preden pade na zemljo.«

POGREB ZA ZABAVO

V nekem mestu je izdihnil župan. Mestni očetje so sklenili, da bo pogreb čimbolj slavnosten in na občinske stroške. Ko pa je bilo pogrebnih stroškov treba plačati, so ugotovili, da občina sploh ni imela denarja, predvidenega za pogreb. Toda moške so hitro potuhkali. Stroške za pogreb

Mišna »mladoporočena«

Nedavno sta se v Angliji zvele Fred Heppov in njegova »ljubezen«. On ima 94 let, ona pa 95. Če zakon ne bo srečen, se bova ločila, sta sklenila sporazumno že pred poroko.

GLASBA IN FRIZURA

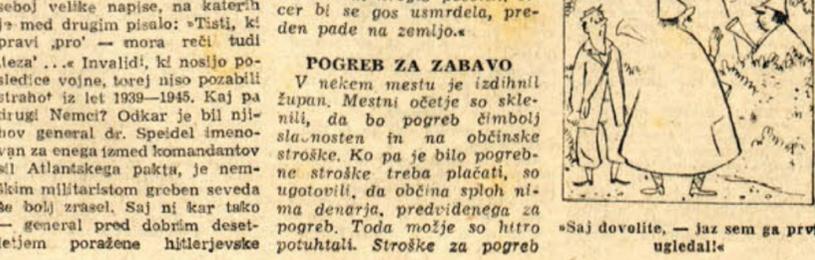
Velikemu hrvatskemu skladatelju Ivanu Zajcu je milostljiva gospa mama pripeljala svojega sina. Naj mojster sliši, kako dečko dobro igra!

Zajc je potrpežljivo poslušal dečka, ki je imel veličansko frizuro. »Kaj mi svetujete, mojster? Kaj naj storim s sinom?«

»Veste milostljivo, peljite ga k frizerju,« je odgovoril skladatelj.

MED RAZBOJNIKI

»Saj dovolite, — jaz sem ga prvi ugodil!«

KONEC